

Skärgårdsbilder från Bohuslän.

Lindblad, Carl Severin

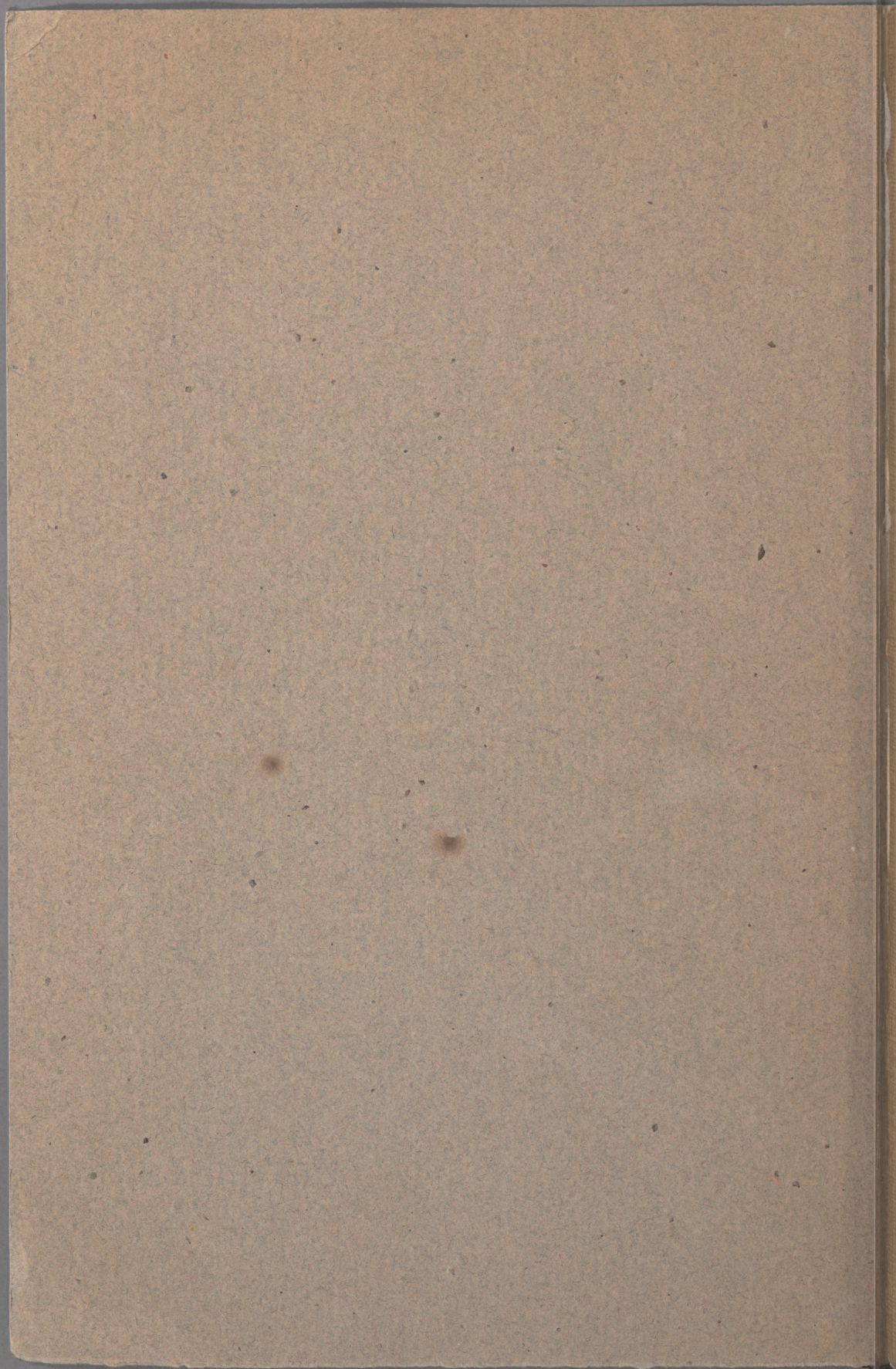
81 A Br.

National Library
of Sweden

WINDBLAD O. S.

Vitt. So.
(1822)

Titt. Sv.
(P. 2)
0

Sfärgårdsbilder

från

Bohuslän

av

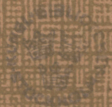
Carl S. Lindblad

Kapellpredikant på Kåringö.

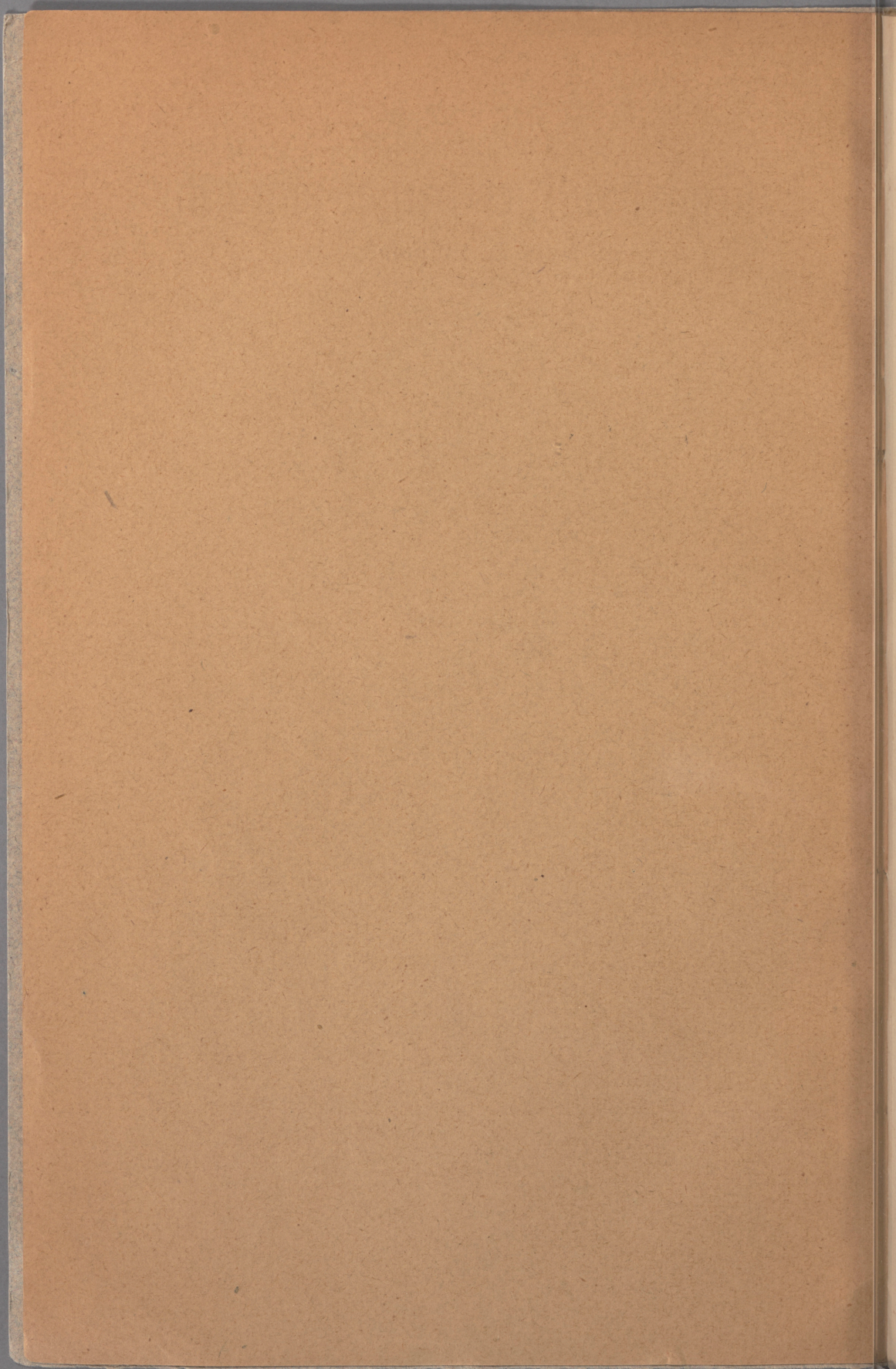
(3:dje tusendet).

Författarens förlag, adress Kåringö.

55/989

Sfärgårdsbilder från Bohuslän

av Carl S. Lindblad

Käringö.

Pastorns lots.

Nils på Enebacken minnes
ingen mera där.
Lönen, som för stordåd winnes,
fick han aldrig här.
Bred och grann blir icke mannens
bild;
han var from och god och blid
och mild.

Kårehogen, herdetjället
fjärran, fjärran låg
från det helga tempelstället
inwid hawets wåg.*
Och den usla wägen pastorn får**
färdas fyrty gånger warje år.

Swär man ej kan färden kalla
under sommarns dar.
Då från Hällewik och Halla
lätt på wåg det bar,
fast ibland war sommarns wåg också
arg i toppen och med witskum på.

Ofta man rätt icke wiste,
hur det skulle gå.
Det fick bära, det fick brista,
fram det gick ändå.
Söndag war ej söndag för wår man,
om sin kära kyrka han ej hann.

Man fick ösa, man fick kryssa,
det war möda nog.
Wågorna warandra kysa
öwer båtens bog.
„Sist en söndag blir min wåtagrav,“
sade han, „i Mollsjunds arga hav.“

När från båten wåt av stänket
han till templet gick,
har man märkt det sköna blänket
i hans öppna blid.
Frälst från döden han wid altart
fang.
Stämman klingat då av himmelsk
klang.

Ofta höstens stormar röto,
när han kom till „Strand,“
och med dubbla tåg de knöto
båtarna wid land.
Då ej Ekman wetat annat wis,
(fast förgäwes) bjudit dubbelt pris.

Nu till Nils. Hur kan han kallas
pastorns lots, mig säj?
Han stomakar' war, och Hallas
fjöv han plöjde ej.
„Skutan“ gick på land, på slädars wis,
hawet han befor war Bogwiks is.

*) Mollsjunds kyrka. **) J. F. Ekman.

När i kalla winterdagar
is wid strändern låg,
öwer stup och bärg och hagar
framgick pastorns tåg.
Men när Borwifs is hans släd-
tyngd stod,
dubbelt gin blev wägen, dubbelt
god.

Wem skall wisa wäg och kosa,
wem wet isens kraft?
Jo, wår Nils, wår Nils kan lotfa,
fämre lots man haft;
han på lördag hela milen gick
att på söndag weta wägens stik.

Stöwelu tog med stora klacken,
stoddan stav också,
ned på isen gick från backen
för att fresta på,
flog och kände, stampade och såg,
tills han wiste, war hans brygga låg.

Steg så upp med söndagsfölen
fröjdefull till mods,
gjorde bön på knä wid stolen;
sedan war han lots,
gick till mötostället, stod bland träden,
tills omsider pastorn kom på släden.

Se'n steg lotsen upp på meden,
stutan gick med fart,
drängen märkte lätt nog leden,
det war uppenbart:
fargad is och spår i drivans backar,
märken efter lotsens käpp och klackar.

Men om vinden jämnat ärren
uppå drivans kam,
Nils tar tömmen, swänger märren
krysfande sig fram.
Litar han ej rätt på fjön, så händer
det här upp en stund på Tångens
stränder.

Ekman satt i warma fällen,
och hans blick war trygg;
skräckte det på sina ställen,
stod dock Nils bak rygg.
Så han trofast stod där många år,
tills båd' präst och lots fått snö
till hår.

När man såg, hur Nils war trogen,
när snön yrde mest,
tog man spaden eller plogen,
röjde för sin präst.
Nils i brödbrens hjärtan på sitt wis
röjde wäg igenom snö och is.

Som den ene wiste wägen
för sin präst och wän,
så den andre lika trägen
lotjade igen.
Nu de hunnit säker hamn och land
på en lugnare och bättre strand.

I det stilla, i det gömda
öwas mången bragd.
Den förteguna, den förglömda,
som blev undanlagd,
den av mänfors ros ej mycket wann,
må den fram och tala wad den kan.

ett minnesmärke.

(Från Kättingö).

„Du hjärtat är det, ej armen
till slut dock, som kraften ger.“

Främling, kommer du en gång till Klippön
långt därute wid de wästra skären,
stig i land, följ mellan låga husen
smala vägen upp till wita templet.
Där, om wår det är, om sommar grönskar,
skall bland kala klippor, öde hållar
twänne örtagårdar snart du finna,
hågnade av höga, fasta murar.
Fråga där en åldring, som du möter,
när den mur blev lagd, de träden plantats,
och med sol i ögat skall han svara:
„Här, där nu ditt öga grönskan skådar,
och där liljor blomma, rosor rodna,
och där pilarna sin skugga bjuda,
och i tusen buskar bären mogna,
och där traften med den gula näbben,
staren i sitt swarta skimmer springer
under grenarna i vårens stunder,
där jag glättigt sprang i forna dagar,
där i djupa flyktor wi oß gömde,
där i dammarne wi lefte sjöfart,
där war wilda stup blott, hårda hållar,
ej en buske, ej ett träd, en blomma,
blott ett torstigt strå, snart gult och wißnat.“
Och han skall ett namn med wördnad nämna,
han skall tälja dig en märkelig saga,
sagan om de många, många barnen,
som kring lärarsfadren knöto wänskap,
om de många, många steg de togo
för att fylla hålorna och skrewen,
om de tusen stenarna och blocken,
om de tusen bårarna med sanden,
om hur kvinnoarmar sega blewo,
och hur wefa händer walkar fingo,
när de byggde wida örtagården

och en andra till den första lade.

Främling, fråga den dig detta täljer,
huru werket gjordes, muren byggdes,
och med sång i stämman skall han svara:

„De, som buro stenen, gruset, myllan,
snart de alla sowa uti mulden.

En blott hjärtan känner, men jag gömmer
än i minnet mången ähta kärlek.

Än jag ser dem, när i arlatimma
de ur låga, trånga kojor gingo
att av sten och grus med bår och spada
bygga bärg och wäwa grönan matta;
ser dem, när de driftigt rodde jullen
bort till öde skär, där mänskofötter
fällan stiga; endast ejdern, måsen,
när om wår'n han enkla nästet reder.

Än jag ser dem, när ur djupa klyftor
de upphämtade, wad ingen hämtar,
samlade, wad ingen annan samlar,
strandens magra grus och hårda stenar,
böljans bruna tång från klippan sliten.

Än jag ser dem, när de bördor lyfte,
dem en man ej mäktar tyngre lyfta,
(kärleken är seg och stark och driftig)
när den toffelskoddade, swaga foten
spände skiffeln djupt i skälsandsbanken.

Än jag ser dem, när de jullen lastat
och på hemväg med sin tunga börda
mötte mulnad, stormig, hotfull himmel,
och wid pressad reling wågen fräste.

Än jag ser dem, när de byggde planar,
när de fyllde klyftorna och djupen,
när de jämnade de wilda stupen
och på stenen bredde sand och mylla,
som en kwinna mattan i sin boning;
när med hälsans morgonfriska rosor
och med mödans swett i tunga lockar
de från fädernas förlättna tomter

buro deras multna bohags asfa,
 fädernas för twänne jefel sedan.
 Deras ögons fröjd — jag ser den tindra,
 när ur swarta mulden grönskan spirar,
 och när blomstren knoppas, rosor dofta,
 och när träden börja bygga salar,
 sammanfnyttande sin rifa grönska,
 att den gamle skugga med sitt löwverk.
 Wad naturen nefat giwa, skapa,
 det har kärlek giwit, kärlek skapat.“
 Så skall sagan, främling, för dig täljas,
 och ditt hjärta skall av känsla röras,
 och du skall en enkel blomfrans unna
 honom, som dem muntrade till wärwet,
 dem, med honom byggde blomsterriket.
 Låt mig lägga denna frans på kullen,
 där de wila alla snart i mulden.

Skutan „Glorias“ dag.*

Jag tog i dag min hatt och stav,
 på wandring i min by mig gav,
 jag gick att mänskor finna.

Jag gick ej till de gladas rum,
 jag gick, där man satt tyst och stum
 och tårar wille rinna.

Det är i dag en minnets dag,
 på denna dag slog sorgens slag
 så bittert mor och maka.

På denna dag tog sjön, vår wän,
 ett dusfin rara, tappra män
 för fyrti år tillbaka.

Här månget hus den tid som gått
 ett högre, bättre skick har fått
 med kamrar, höga, warma.

Men dessas hus ännu stå små,
 rödfärgade, med lappar på
 som förr i tider arma.

Mitt bröst blir warmt, min blick
 får ljus

wid dessa ringa, låga hus,
 wid sorgens tempelgårdar.

Här mässa hölls för Herran Gud
 med hjärtesuck och sorgeljud
 till Gud, som änkor wårdar.

Låt mig förtälja wad jag såg,
 och wad jag hörde på mitt tåg
 från stuga och till stuga.

Jag tecknar här rad efter rad,
 wad sorgen i mitt öra kwad:
 den sorgen kan ej ljuga.

*) Från Käringsö.

Jag kom till „Slugras“ tomt och
knut,
vars unga lycka snart tog slut,
när wågen grep deß maka.
Ett år war hennes Anders då.
Hon spann, hon fick på roten gå
att skaffa gossen kaka.

Nu hade pilten wuxit opp:
deß ålders tröst, deß dagars hopp,
deß skatt i fröjd och smärta.
Han låg än tjuguwåra dräng
med åldrig, sjukelig mor i säng;
det gladt den armas hjärta.

När bud nu kom från fjärran hav:
„Din son gått bort, han gick i kwad,“
hon gjöt sin sorgsna klagan:
„Nu står mig åter blott min stav,
min hårda bädd, min falla grav.
Wi slår mig denna agan?“

Så steg hon i sin halmbädd stum,
mång tårar gjöt i sonens rum,
mång suck ur sjuknat hjärta.
När efter många år hon dog,
hon nämnde sonens namn och log.
Wem mäter hennes smärta?

Till moder Brittass hus jag gick,
som änkans myrrha tömma fick,
när djupen makan tagit.
Kring henne sutto barnen sju.
Det yngsta war ej år ännu.
Hon det i tårar twagit.

Hon gick på hawets sköra is
att skaffa barnen litet spis,
de bidde hela dagen.

De andades på rutans snö,
de spejade mot istäckt fjö,
mot mor och bröd för magen.

För hemmet Bernhard, halvväxt,
stred,
och hungern i hans tarmar swed,
han somna ej förmådde.
„Wår halwa kavring,“ sad' hon nu,
„bit dig ett styck, så somnar du.“
Han bet och sömnen nådde.

Det war en tid av strid och kamp.
Hon spann om dag och natt sin hamp
att bröd åt barnen winna. —
Nu barnaskaran uppväxt war,
nu winkade de bättre dar,
när tår och swett ej rinna.

Men bland de unga tappra män,
som djupet tog, war hennes Swen.
Wem anar hennes smärta?
„War rädd om Swen,“ så makan
sagt.

Hon därför honom närmast lagt
sitt ömma modershjärta.

Per hette denne ynglings bror.
Gj fans en kärlek här mer stor
än bror till broder hade.
När frälst ur nöd den ene kom,
de gråto högt, de händren om
warandras halsar lade.

Per war så stor, så manna stark,
ej någon honom slog i mark,
om krawatag det gälde.
När Swen gick bort, det swåra dop
det stod ej Per, han skönik ihop,
snart döden honom fällde.

Jag tar farväl och dit jag går,
där sorgen slog ett dubbelt sår,
hos Klokar-Johans inne.

Han sjöng så skönt i Herrans hus,
hans stämman klang så hög och ljus,
och han var glad till sinne.

Men nu så brast hans stämmas klang,
i Herrans hus ej mer han sang,
när djupet gömt hans söner.
Han blev så tyst, han teg helt still:
Den stora sorg ej tala vill,
den läser tysta böner.

Jag kom till henne, som stod brud
ett halvår, innan dödens bud
kom ifrån djupens floder.
Den unga brud satt änka där. —
O, huru tragiskt livet är!
— Om åtta måna'r moder.

Jag kom till huset, där han var
den ende son hos mor och far,
Lars, rare, raske karlen.
Hans gamle fader ro ej fann,
hans hjärta swed, hans längtan
brann,
när Lars till döds var faren.

Han roppte överallt och titt:
„Kom, kära barn, kom barnet
mitt.“ —

När under väntansdagen
en liten färd han gjort och han
till hemmet kom och Lars ej fann,
han föll omfull wid hagen.

Han gått i templet mången gång
och glatts åt sonens wackra sång. —
Nu bönedag war inne.

Han fann i templet ingen tröst.
„Jag hörde icke barnets röst,
han kvad med sorgfyllt sinne.

Jag såg det hem, där änkans son
gick bort, de arma syster från,
som nu fick gå på roten.
Där än en bror med broder gick.
Där änkan Lena lotten fick
att fasta fiskaarten.

Så arg den första winter war,
det snöade i åtta dar,
hon blev i snö begrawen;
tre dar sig utan bröd befann:
hon hade ingen skottarman,
ty hennes låg i haven.

Små flickor kring en ensam mor,
och Petters, Dlofs syster, bror
sin bittra flagan gjuta.
Ewen gamle tröstar med all slit:
„Wi kommo ej på en gång hit,
en efter ann' wi sluta.“

När sol gick ned, när sol gick opp,
man stod på högsta klippans topp
och spejade mot hawet.
Man segel såg, strax tog man hopp,
men hundra gånger revs det opp,
tills det blev helt begrawet.

De tyddes tätt intill warann':
i sorgens bo man lisa fann,
där war det bäst för smärtan.
War åldring blev en far, en mor,
war ungdom blev en syster, bror,
ty sorg förbinder hjärtan.

Man luto gick till Herrans hus,
men där war mörkt, där blev ej ljus,
blott thyt och stum förbidan.

I warje vrå det ropte där:
din son, din man, din wån satt här.
O, det war hjärtans kvidan.

Man sade: „Det kan aldrig ske,
det är för stort, för gruwligt we,
Gud kan så sträng ej wara.
Wi kunna icke stå det slag.“
Och dock — det war så Guds behag.
Han wille icke spara.

Men nej, jag kan ej nämna allt,
hur sorgen rev, hur tår'n war salt
i dessa nödens tider.

Än efter fyrty långa år
det är som wor' det hänt i går:
det käns, det bräns, det swider.

Men fast så hård är fiskarns lott,
han går liksom hans fäder gått
på wädrens wreda wägar.
Och kwinnan giwer än sin hand
med samma kärleks warma brand,
som fans ej wassorgs bägar'!

Hur kan du klippa, kall och grå
med farghet blott och armod på
så mycken kärlek amma?
Hur kan för dig, du arga sjö,
där männer sucka, strida, dö,
din wikings själ så flamma?

Artur Bellham.

(Den 29 augusti 1901.)

Låna mig, broder, en stund ditt öra,
följ mig på färden till Doggerns bankar.
Stormar där friga, dödsbud föra.
Fiskarn är ensam med sina tankar.

Dagarna trenne orkanen och vinden
skutorna kastat som bollar på wågen.
Modiga män hatwa blefnat om vinden,
slitits ha seglen, och brustit tågen.

Laefna Norrman gör första sin resa,
trotsigt hon plöjer, och modigt hon rider,
wet ej om undergång, sorg och nesa.
Stynda dig, Laefna, mot målet det lider.

Wäxa tillhoppa så waghav twänne,
torna sig uppåt att skutan fördränka,
kasta sig fräfsande öwer henne.
Allt will det sluka, i djupen sänka.

Redlös sin rigg hon i wågorna kastar,
 kölen hon låter i wågskummet flyta.
 Snarligt till undergång Laefna hastar.
 Bleke de speja fring skummande yta.

Rusar så skepparen halvklädd ur rummet,
 ser, huru wågorna sluka hans karlar;
 fyra där kråla i yrande skummet.
 Wåndan begynner och öfas och warar.

Timmarna komma och timmarna ila.
 Kommer ej hjälparen, bärgaren, wänner?
 Dagen och natten förgå utan wila.
 Hawsmän — blott J den wåndan känner.

Beder han blefnar, snart döder han ligger.
 Sören wid riggen sig surrar med remmar.
 Där till den Högste om lifa han tigger,
 tills de förtwina, hans domnande lemmar.

Stela, förtwinade, tafatta, frusna
 fitta där, wäntande döden, de arma.
 Skall ej i mörkret och nöden det ljusna?
 Wem will dem bärga och wem sig förbarma?

Timmarna komma och timmarna ila.
 Kommer ej hjälparen, bärgarn i nöden?
 Skynnda dig, Bellham, giv dig ej wila!
 Skynnda, du kappas med själwaste döden!

Modige Bellham, sträck skoten och tågen!
 Laefna dig winkar, sin nödbön hon beder.
 Lillbåten fätten i fräfsande wågen!
 Finnes det styrka och mod ibland Eder?

Räddare fyra här tarwas, ej mera. —
 Ynglingar täwla med åldrande mannar:
 „Stanna du, broder, du äger ju flera,
 hälsa dem hemma, om här jag stannar“!

Lillbåten plöjer den ivredgade vägen.
 Räddande linorna slås öfver djupen.
 Stelnande armarna klänga i tågen.
 Frälsjade hamma de arma i slupen.

Då — som i harmen — orkanen sig öfer,
 fastar emot dem en växande bölja.
 Döden dem alla ett ögonblick söker.
 Skola i kokande djupen de följa?

Dock — det var **En**, som var herre på döden. —
 Armen han stärkte — han hörer böner. —
 Modige Pellham, **Han** halp dig i nöden.
 Laetna, Gud halp dig och Wifens söner.

Den i hawet begrawne.

Nu ringa wi, nu ringa wi.
 Den döde bor i hawen,
 blir ej i mull'n begrawen,
 men flockor klinga, kläppar gå.
 Hans bild i minnet hawen,
 det kära namnet stawen.
 Det hans begrawning är ändå.

Nu ringa wi, nu ringa wi.
 Wi samlas kring „hans kista“
 allt till hans färd den jista,
 av följet kammarn fullsatt är.
 De tankar, sorgsna, trista,
 de rop ur hjärtan brista,
 de äro graweföljet här.

Wi ringa nu, wi ringa nu.
 Han föll i ungdomswären,
 han ligger nu på bären,
 wår kärleks blomsterhöljda bär.

Låt rinna saknadstären,
 låt swida smärtanssåren,
 ej annan frans av oß han får.

Wi ringa nu, wi ringa nu,
 wi komma med wår döde
 till dödens kamrar öde,
 fast wi ej gräwa grav i mull.
 Hör strida tårars flöde,
 se skumma ögon röde,
 se kind av gravfärdsrosor full.

Och flockor klämta, kläppar slå.
 War klämt från kläppen klingar
 från wännen budskap bringar,
 hans liv, hans färd, hans werk wi se.
 War ton ur malmen swingar
 en bild i hågkomst tvingar:
 hans dar, hans år, hans skick sig te.

Hör malmen ropar, fången går.
 Wi se hans barndoms löjen,
 hans ungdoms rara nöjen,
 se honom from wid altart stå;
 se honom i hans möda,
 när swettens droppar flöda,
 med slitedräktens oljrock på.

Det klingar långt, det klingar witt.
 Vår spaning wida wankar
 långt hän till Nordsjöns bankar,
 den hundramila fjö, hans grav.
 Där fick han kasta ankar,
 dit wandra våra tankar,
 vår gravfäst på det wida hav.

Det ljuder doft ur malmens bröst.
 Wi höra wågen fräja
 och wreda böljor läsa
 jordfästningsbönen för vår wän.
 Wi se, hur hawets brunnar
 snart sluta sina munnar:
 det är hans grav, som läggs igen.

De ringa fort, fort flockan går.
 En halv stund blott det warar.
 Ring ej så fort, J karlar,
 ring ej så fort hans dödsfärd ut.
 Töj ut den stunden korta!
 An är han helt ej borta,
 så länge klangen ej är slut.

Ut alla håll går dödens fång.
 Stäng luckan där åt wäster,
 J, gravsfångens präster:
 där makar, bruten, dödsblek bor.

Stäng luckan där åt söder:
 där fitter stum och blöder
 i hjärtetårars flod hans mor.

Och ljuden rulla sakta fram.
 Nej, skyn den er, J karlar,
 en ewighet det warar,
 när full av sorg är war sekund.
 När klangen slår mot bärgen,
 blir swart den gröna färgen
 och swart war stuga på sin grund.

De ringa fort, de ringa snabbt,
 blott en minut står åter.
 Jag bärwar och jag gråter,
 att snart den sista klämt är gjord.
 Jag täpper till mitt öra,
 jag kan den klämt ej höra,
 som är hans sista, sista ord.

Nu tornets präster läst sitt ord:
 „Ab jorden är du tagen,
 till jord skall du bli slagen,
 ur djupens rum stå upp en gång.“
 Nu thystna tornets röster.
 Stäng nu åt norr och öster.
 Vår bön är slut, vår fäst, vår sång.

Men ekot hörs i hjärtats rum.
 När hawets stormvind klagar,
 i sorgens mörka dagar
 om dig det ringer, ringer än.
 Och när min livsöl dalar,
 den klangen ljumligt talar,
 att snart, att snart wi ses igen.

Till den bortflugne

på fjärran hav.

Du wilsne broder, som fjärran lopp
från far och moder, som födt dig opp,
jag wille knota, jag wille banna,
jag wille smeka din kind och panna,
av kärlek kyssa, av harm slå till,
jag wet ej, wilket jag mera will.

Har du då glömt, huru pappa slet,
när ofet tryckte och dag war het?
Du åt din kaka, du glad fick kwittra,
när han fick smaka swettfaltet bittra.
Han slet dig opp att dig få till stöd.
och fick en sten på sin rygg för bröd.

Har du förgätit, wad mamma war,
hur hon dig gömd inwid hjärtat bar?
För dig hon lågade hela liwet,
och allt hon wågade, allt hon giwit,
hon ammat dig till sin ålders tröst.
Du slog ett blodsår i hennes bröst.

Men nej, min bror, räds ej domen
här!

Jag inga törnen i händren bär.
En bild jag skidar — Se gråa håren,
de ömma blickar och saknadståren!
En björckwißt wuxen wid mammas
hus.

Deß doft du känner, deß milda sus.

Jag sänder darrskrivet, tårstänkt
brev.

Du känner stilen, som pappa skrev.
Jag war i går hos den gamle inne,

han satt där ännu med samma sinne;
hon nämnde sakta och mildt ditt
namn,
som när du låg uti hennes famn.

Din kära bild jag på wäggen såg,
ditt gula brev uti bibeln låg.

Det war så nött utav hennes händer,
hon jämt det stawar och bladen
wänder.

Det kostar henne war gång en tår,
men dit hon dagligen åter går.

Den sista rock, hon dig sömma fick,
den skäl du drack i din sista drick,
och war du hade din plats på
brädan,

och wad du sade, när du for hädan,
och hur ditt öga såg ut till sifft:
det allt hon gömmer, hon intet mist.

Kom hem, min broder, kom hem,
kom åter!

Den dag din moder av glädje gråter.
Wi skulle feja, wi skulle sopa,
din stolbänk pynta, ditt goßnamn
ropa.

Wi skulle hawa en helig stund,
den dag du stege på hemmets grund.

Wi skulle wandra i gröna hagar,
där förr wi lekte i sommarns dagar,
i alla fönster man skulle winta,
och alla ögon en hälsning blinka,
och grannens Anna, som alltid ler,
berätta barndom och annat mer.

Du svarar, broder: „Det är för sent,
det är för smutsigt, kan ej bli rent,
det är för litet, det är för naket,
det är för slitet för hemgemaket,
jag skulle stå där till eder skam,
och därför vågar jag mig ej fram.“

„Du är bland vänner och intet
saknar,
jag ensam somnar och ensam vaknar,
min far är mannen, som på mig
ryter,
min bror är grannen, som jämt jag
byter,
mitt hem är kojen, min hustru är
den falla vägen, som gapar här.“

„Er söndagsfoluppå templet blänker,
en flis av himlen sig till er sänker,
och klokor ringa er helgdagsgamman.
Här ropa inga de spridda samman.
Allt är sig lika, allt vardagsgrått,
allt lätjetyst eller fardagsbrått.“

„Var är den vrå, där jag ofedd kan
min Herre Zebaot ropa an?

Var skall väl boken jag lägga
kunna,
var skall mig token en stillstund
unna?

Nej, källan grumlas med larm och
nyck,
när hinden, jagad, begär en dryck.“

„De dagar många, de månar långa
så sakta komma, så sakta gånga.

De vågor alla, de stiga, falla,
med samma enton de slå och swalla.
Så själen fattas av långtans brand,
det kvittar lika till vilken strand.“

„Och där på kajen, där omkring piren,
där väntar hajen och där wampyren.
I varje stuga, i varje winkel,
de stå och buga och tappa finkel,
och bakom gläntande dörr ett flor:
jag wet wad skam bakom slöjan bor.“

„Jag löften giwit, jag skulle spara,
och ofta skrivot, jag hem skall fara,
och bot jag swurit väl hundra
gångar,
och hundra burit den bittra ånger,
men det är hajen och fillets flor,
som stänger vägen till far och mor?“

Nej, min bror, dig står allt igen,
på dig och oß lyser solen än.

Det är ej pengar, det är ej kläder,
som modersöga och faders gläder,
det är din blick, dina steg wi be,
att du skall unna oß åter se.

Här är så varmt under dessa taken.
Kom hem, min bror, om du ock war
naken.

Om wad som skeddde, om wad som
hände,
wi intet känne och intet kände.

Nej, torfa tawlorna fri från dam,
dem syna noga och ställ dem fram.

Wad du har smutsat, wad du har felat,
det skall bli putsat, det skall bli helat,
Än lever Gud, än hans hjärta
klappar,

han will, att ingen sin själ borttappar.
Och därför ropar jag hoppfull: Kom,
Kom hem, min broder, min broder,
kom!

„Döingen“ i röset.

Om du, främling, en gång i din lätta eka,
 när om sommaren smekande wädren leka,
 på de gungande dyningar nalkas warligt,
 wäjar för wästerfärs böar, som hota farligt,
 skall, om du noga letar, du finna en kulle,
 lagd som av händer.

Barnet, som leker på håll'n eller gräwer i mulden,
 stannar och skyggar, om nära det kommit till kullen.
 Kanste det säger ett warnande ord i ditt öra:
 „Stanna, du, gå ej, den kullen du icke får röra.“
 Frågar du **warför**, det skall dig wisskande swara:
 „Döingen bor där.“

Kullen är wälsd av röfåde, rundade stenar,
 sparsamt en torwa de hoplagda kloten förenar,
 spejar du noga emellan de slipade kloten,
 lysa wittskimrande ben av en arm eller foten.
 Swallar och dynar då wägen bredwid dig, du hör som
 röster ur kumlet:

„Jag är en sjöman från Norges wästliga fjordar.
 Snart jag ett sefel i ensliga kumlet fullbordar.
 Här wid min sida det ligger en broder från Niga.
 Många hans år, till århundraden flera de stiga.
 Stormen oß wrof en höstdag och slog emot hällen.
 Tappert wi stredo. Men fyr ej lyfte i kwällen,
 och när himmel och hav blewo mörker och fasa,
 nekade rodret.“

„Wärre, ja, mångfaldt värre mitt hisfliga öde,
 wisskar ur kumlets djupare djup den döde,
 „natten war klar, wi styrde mot himmelens stjärna,
 watten wakade, skimrande sken wår lanterna,
 då som ur djupet det framdök en hotande drake,
 slog oß i spillror.“

„Men på min barndoms strand jag hade en moder,
 ensam hon satt, jag hade ej syster, ej broder,
 mig hon wänte, min fattiga penning i nöden,
 wäntade månar och år och wäntade ännu i döden.
 Och wid en leende wif under grönskande granar
 hade jag wännen.“

„Skåda den sten. En wandrar' den är. Den stammar
 nordanifrån, där jag bodde, där norrskenet flammar.
 Wigd är ej mullen, och ingen här gråter och beder.
 Gjdern blott klagar ibland, när sitt näste wid kumlet han reder.
 Stormarna ropa. Till sijn dock en stämma skall skalla
 öwer dem alla.“

Salwa sorgen öwer.

„Många branta böljor har jag tagit emot, men nu
 ser det ut som om jag skulle få ligga i kyrkogården.“
 En gammal fiskare.

Johannes föll på Doggerns bank i haven,
 blev ej funnen, ej i mulln begrawen.
 Änkan sörjde djupt med döttrar, söner:
 „Åt, att far dock bliwit nådigt sparad
 eller minstone i mulln bewarad!“
 så war deras klagan, deras böner. —
 Nu en månad gången war, den andra
 fick också i ångst och tårar wandra,
 och den tredje sammalunda gjorde.
 Då i Mollsund folket ryste sporde,
 att en man förutan anlet, händer,
 utav ingen saknad, ingen känder,
 när till Ryrksunds brygga han war hunnen,
 flytande på wågen bliwit funnen
 och i Klöfdals kyrkogård jordad worden. —
 Änkan lyfnade till rystesorden,
 och deß söner grep en hemlig oro;
 de till ort och ställe brådstört foro,
 sporde, anande sin faders öde:

„Fans det intet märke hos den döde?“
 „Jo,“ man swarte, „denna dosa, denna.“
 „Det är fars,“ de ropte, „wi den känna.“ —
 Nu den döde wart till Mollsfund tagen,
 tung och smärtfylld, bittert swår war dagen.
 Men när han i hemmets mull war jordad
 och den tunga sorgesfärd fullbordad,
 då blev lagn i änkans tunga sinne.
 „Nu,“ hon sade, „nu är frid härinne,
 nu som förr jag gråta ej behöwer,
 tackom, nu är halwa sorgen öwer.“

„Slepp.“*

Det war sjuttonhundraesjuttiosju,
 den frögarn och främarn mins ingen nu.
 Han war så mänskelig, snäll och wcl,
 hans tal war sång och hans hand war smek,
 hans slepp war så söt, så warm och så god,
 där på bordet den rykande stod.

Han war en wän och en hjälpsam bror,
 när fiskarens armod och nöd war stor.
 När åldriga skutan war murken och wraf,
 han gick blott till frögarn och mälde sin sak.
 På willkor att sälja sin långa och fill
 till herrn, får han pengar så många han will.

Han for i stormen till Jutlands rev
 och wågorna fräste och skutan drev;
 han djupen betwang och tog byte och fångst,
 han slet och han stridde med mod och med ångst,
 han hemåt styrde som frälst utur blod,
 men sleppen hos frögaren ångande stod.

*) En dryck, som tillwerkades av brännwin, dricka och firap; förr bruklig i
 skärgården.

Och frögarn är wänlig och god som en bror,
 och fiskarn är glad och sleppen är stor.
 Han följer sin fisk, men förtjänsten blir skral.
 Nej, hur i all världen, wad summan blev smal.
 I slepp är han kwick men i räkning trög,
 men hur i all världen, wad skulden blev hög.

Och hustrun satt hemma så mager och blek
 med barnen så tunna och tröga i lek,
 och stugan war ofärjad, åsbräckt och grå,
 och rocken war grågrön med lappar på.
 De sågo ej tindrande solens ljus
 för skuggan av frögarens höga hus.

Och frögarn är wänlig och alls icke stygg,
 och städs har han fiskarn som dräng bakom rygg.
 Men wågar han mocka och knysta ett knot,
 så bullrar i förstugan länsmannens hot.
 Snart trivs han ej hemma, han längtar till hav,
 ty där är han fri, men i land är han slav.

„Koffen.“

Det ligger en holme haf gattet och wiken,
 där bodde han, „Koffen,” den „Grymmen” och „Snifen”.
 Han tände sitt djäwulfska lyse i kwallen.
 Och sjömannen såg det, men såg icke hällen;
 han trodde det lyset betydde: **Kom hit!**
 och satte till irrande stenet sin lit,
 tills skutan slogs sönder, bit för bit.

Han hängde sin djäwulfska lyfta på forna,
 den satt som en lockande ande på horna.
 Han gladdes åt rasande wädrens ryte:
 Då wänte han sjömän och spillror och byte.
 Och ingen han tålte att se i sin wif,
 han wille bli ensam om spillror och lit,
 han wille, den „Koffen” och „Grymmen”, bli rif.

Och „Grymmen“ och „Koffen“ han gick där och bocka',
 han letade wraf och han plocka' och plocka',
 han tog utav liket så sniken deß kläder,
 han drog utav föttern deß stöwlar av läder.
 Men natten utåt han hör ropas bak stoc:
 Här blåser kall nordan, war har du min rock,
 den röda, och luwan och stöwlarne oc?

När „Koffen“ har snußlat och snikit och plundrat
 och sammanlagt hundrat till samlade hundrat,
 så samla sig hotfulla röster kring huset
 och wisfa och taßla i fuset och brusset.
 Han kan icke sowa, han får ingen ro,
 han jagas och hetßas och drivs från sitt bo.
 Nu trampar ej mer där en lewandes sto.

Kuller-Kristen.*

Hemsk är Kuller-Kristens saga. Kanste du för den bör skonas.
 Dock av den du tröst kan taga, Huru gröwsta brott kan sonas.

Kristen wille rikdom winna, Kaparblod i honom rinner.
 Twänne likar wet han finna. Samma lust hos dessa brinner.

Krut och lod och kniv i sidan — Se'n sig röwarn ger på färde. —
 Där en jakt från danßka sidan. Kanste den har gods av wärde.

Först som wän ombord han stiger, Som han watten låna skulle.
 Ser och granßkar lömßt och tiger — Wänder åter i sin julle.

Brådt med kniv han återwänder Och med krut och bly i rören
 Och ett lod som förbud sänder, När han antrar upp i fören.

Här är eld och röf och swärdet, Där är wågen, wattengrawen,
 död åt alla kanter är det. Mannen mindre mild än hatwen.

*) Från jöröarna. För snart 100 år sedan. På Kåringö utbjöd mannen
 sitt byte.

Tre mot tre. Den ene sjunker med en fula gömd i kroppen.
Yngsta willebråd, en gosse, klättrar som en katt i toppen.

Tredje man en hjälte strider. Sift haa dock måst brodern följa.
Gossen för ett skott omfider Faller ned i blodig bölja.

Nu tar Kristen thyg och byte, Nu att roffa glupstt han hastar,
Stoppar myntet i sitt knyte, Rummet fullt av tjungods lastar.

Borrar dansken se'n i sanden, Skyndar hem som följd av djawlar.
War han gâr, den ene anden Med en ann' att hota tawlar.

Stormen kan så hemstt ej ryta, Ratten kan så grymt ej skrämma,
Böljan kan så wred ej flyta Som de kwal hans hjärta klämna.

Dch att lätta hjärtats börda Han det gods i djupet wräfer,
Kan dock ej sitt samwet mörda, Intet hjärtats blodfår läfer.

Han ett helwet' bär och tiger, Natt på natt av ångest waken.
Sift han intill domarn stiger Och bekänner hela saken.

Nu prowinsen grips av sasa. Till hans cell mång resa gjordes.
„Kan en tiger wärre rasa? Skift ett odjur aldrig spordes.“

Kristen uti cellen fitter, Beder, ropar tusen gånger.
Het som eld, som saltet bitter Är hans brutna hjärtas ånger.

Strider såsom Jakob stridde, Såsom Petrus misfkund tigger,
Bidar såsom röwarn bidde, Dag och natt på knä han ligger.

Tikna ögon det betrakta, Wid hans glugg hans rop man hörer:
„Gån, god wänner, ber han sakta. Det min arma andakt störer.“

Så han stred i cellen inne, Så han länge grät sin smärta.
Sift kom ljus uti hans sinne. Det blev frid uti hans hjärta.

Han med fröjd gick sifst till bilan, Stod med lugn än på schawotten,
När hans hjärta funnit wilan Och han kalfen tömt i botten.

Han för folket höjde rösten, När man wef från halsen fragen,
Talte om den stora trösten, Hur för wår skull Han blev slagen:

„Min kläder klädas av, Min synd, o Gud, begrav I Kristi sidofår!
Så skall min skröplighet Bli wänd i härlighet, När jag av jord uppstår.“

Från vårt fjfita frig.

Grym war stormen ofta på Zutlands rev.
Himmelen fwart och wågen som döden blev.
Grym war för kwinnan då wäntan i ftugans wrå,
men det gick, när till fjft far kom hem ändå.

Sungern, när fillen tog slut, war grym och fwed,
då, när wågen ej glänfte av filwer mer,
och när waden kom tom som den tom gick ner,
men det gick, ja det gick, när dock far war med. —

From Johannes på Holmen war: till perm
kände fin bibel och läste med barnen ferm.
„Nej, du läser för mycket,“ hans Elin kwad.
„Kan jag dem ffricka som hedningar ut,“ han sad’.

Kriget kom och det luftade frut på fjön.
Zuten war hård, hans kapare hörde ej bön.
„Ankaret upp och fläpas till Arendal
eller en falwa i bogen,“ war fjfkares wal.

Modig Johannes war och en handfast karl,
och hans ftutlag av lifadan mandom war.
Hellre än ffråda, hur barnen och kwinnan fwalt,
wille bland jutar och wäder de wåga allt.

Ute på rewet han låg med fitt tappra lag,
brådftande drog utur djupen fitt byte en dag.
Då kom norrman med fwällande segel och frut.
„Giv dig och följ eller dö!“ Det ljöd utan prut.

Snart bakom murar och waktares fwärd man satt,
dagen blev lång och som månar den enfliga natt.
Stutan förlåten och wafshyllid i djupet gick.
Wäntande mafan en endaste rad ej fick.

Engelsmän sex där jutto bredwid i en cell,
bundo en räddande lina av lafan en kwäll,
togo en manlös ftuta och lyckades fly;
fwenfken fick ffryk och wroks till en fjärmare by.

Glin med barnen å Solmen satt i sin nöd,
 förjde med olyckslystrar den fångne som död,
 notade fisk och fälde'n i Uddewall,
 bakade bröd av bark och kokade skal.

Gick till brodern, som ärlwt deß faders gård,
 gråtande bad om bröd, men bonden war hård,
 ladan war full, men handen war kall och njugg,
 lämnade sädor och kli för råg och hjugg.

Barnen de gräto sin fader wid moderns bröst.
 Våren och sommaren gick och den mörkande höst.
 Änkan wakade trött och tranlampan brann:
 Natliga timman wid skenet dock fortare swann.

Men när septemberkvällen till midnatt skred,
 hörde hon tramp på klippan och förstun med.
 Sakta en hand på den bommade dörren slog,
 lifsom bekant den åt nyckeln och låset tog.

Stilla det wiskas: „Låt upp, min wän, jag ber.“
 Rösten hon känner. Hon tror ej sitt öra mer.
 När i den öppnade dörren Johannes höll,
 ropte hon ljutt och av wanmakt i golwet föll.

Tobias rökelse.

Ragwel bodde uti Ekbatana,*
 hade enda kära dottern Sara.
 Hon wart gifwen männer brud sju gånger,
 men den onde anden Asmodeus
 dräpt dem alla, strag de henne äftat.
 Hennes pigor smädade i nöden;
 djupt hon förjde, önsfande sig döden. —
 Då hon bad till Herren i sin smärta:
 „Herre, du min Gud, som wet mitt hjärta,

*) Se Tobie bok.

tag mig hädan eller dig misškunda,
 gör min sak bland mänskof ammorlunda." —
 Men Tobias, son av Ragwels broder,
 han, som ängeln hade till sitt fällskap
 och av honom lärde nyttja fiskens
 hjärta, lewer, galla till en läbdom
 emot andar, wilka mänskof plåga,
 han till Ragwel kom i Ebatana,
 modigt bad om Sara till sin hustru.
 Ragwel swarade: „Du tage henne,
 men de sju, hon ättat, äro döde,
 och dig wäntar samma wisfa öde." —
 Men på bröllopskvällen tog Tobias
 from av röfelsen ett glöd och lade
 sakta därpå fiskens hjärta, lewer.
 När nu onde anden kände luften,
 brått han flydde från den fromme mannen.
 Men Tobias wid sin Saras sida
 föll på knä för Herren, bad av hjärtat
 att med henne lewa få till åldern,
 och hon wiskade därtill sitt amen,
 och de sowo så i ro tillsamman. —
 Men om natten uppsteg sorgsen Ragwel,
 grov en grav och sade: „Säkert döer han,"
 och till hustrun: „Edna, lät en piga
 warsamt speja, om han ännu lewer."
 Pigan återkom med fröjdebudskap.
 Då har Ragwel med sin hustru Edna,
 med sin dotter Herren storligt prisat:
 „Lob ste Herren! Herrens starka glawen
 Asmodeus slog. Lägg samman gräwen."

Öfwer Nordsjöns böljor red en skuta.
 Första skepparn misste twänne männer,
 och den andre åter männer twänne.
 När ånyo skutan bytte herre,
 åter twänne från deß reling föllo.

Då har folket talt om Asmodeus,
 som i skutans gömda vrår han bodde,
 och de blinde wantrons spådom trodde,
 räddes skutan, såsom barnen trollen,
 såsom hedningar sitt trollthg frukta.
 De med tungan grävde wisfa gratwen
 åt den nye skepparn uti hawen. —
 Då till skepparns sida trädde Rafael,
 hopp han wistade uti hans hjärta,
 lärde honom taga glöd av elden,
 elden, som i Herrans huse brinner,
 och att tända röfelse för Herran,
 röfelse, den anden Asmodeus
 driwer fjärran bort från fromma själar.
 Se'n han har med sina tappra männer
 tröstfullt hisfat segel, lättat ankar,
 twärt mot Ragwelfolkets mörka tankar.
 Och när hösten kom, hans skutas segel
 ännu glänste glatt på böljans spegel,
 och han steg med fröjd på hemortstranden.
 Och fast wädren stundom blewo mulna
 och bland silwermoln det ock kom kulna,
 aldrig såg han Asmodeus-anden

Stina.

Mars.

Stina, du, de be mig, jag skall följa med „Glida,“ de behöwa en karl.
 Mat och dryck wi behöwa, kära Stina, och intet jag har.
 Jag måste säga ja, Stina, säj! — „Du följer ej.“

April.

Stina, de ha trugat och bedit och tiggat mig. Jag har lowat dem jag.
 Jag har lowat dem till hälften, ja, nästan till hälften, mer än hälften i dag.
 Jag måste säga ja, Stina, säj! — „Du följer ej.“

Du har rätt, kära Stina, de är' unga, de är' djärwa, men wad då?
 Desto mer ska' wi segla och fiska och förwärwa, desto bättre skall det gå.
 Är det swärmor, som förbjuder, Stina säj! — „Du följer ej.“

Maj.

Det kom bud, det kom sorg, ty „Glida“ war förgången, „Glida“ hade gått uti kvav.
 „Stina, kära Stina, hade mor inte varit, hade du inte varit min stav —
 För mitt liv, för mitt liv jag tackar dej. — Du är klok, du är stark.
 Du sade nej.“

När fillen kom och när den gick.

Åren 1748—1799.

Det glänste, det glittrade i vågen,
 det blänkte, det kvittrade i hågen.
 Det blev mat, det blev dryck, det blev mod och fröjd,
 och kojan på skäret blev som slottet på en höjd.

Det rörde sig, det kokade i sunden,
 det älte sig, det wälte sig på grunden.
 Det kom folk, det kom båt, hör och hampa kom hit.
 Det blev not, det blev wadar, det blev jäkt och slit.

Det tomtades, det kamrades på läget,
 det fraktades, det hamrades så träget.
 Det kom stadträ och tunnband, gesällar och spik,
 det kom salt i magasinerna och farthg i war wik.

Det kom kittlar av koppar så blank.
 Det eldades, det ångade, det stank.
 Det wart fjöar av sjudande olja och tran,
 bärg av tunnor med saltfill för landsbygd och sta'n.

Det lystes, det wigdes, snart därpå,
 det döptes, det myllrade av små.
 Det kom bolagsmän och böckrar och frögare och flepp,
 bokhållare, som skrewo och spatserade i kapp.

Det kom silverknappar, siden och mantill.
 Det kom kyrkor och präster därtill.
 Det kom skattelättnad, luren drej och överflöd och mod,
 och inlandsbor och dalslandsfolk och flagsmål intill blod.

Det kom gråfej i fillen en dag.
 Det blev prisfall, ty waran war swag.
 Då bad man högt i kyrkan: Gud, tag gråfejen, fort!
 Han hörde dem. Men fillen gick med gråfejen bort.

Åren 1799—1850.

Det mulnade, det mörknade i vågen,
 det kulnade, det svartnade i hågen.
 Det blev swält, det blev köld, det blev armod och sorg,
 och tom stod kofarns kittel och saltarns bod och forg.

Man wäntade oktober och november,
 man hoppades till slut på december,
 man tänkte januari skulle komma med sin fill,
 man bidde februari och mars och april.

Man frös, utan bränne och kläder,
 man rev utav väggen deß bräder.
 Man tiggde hos bönderna mat i sin nöd,
 man fick sådor och kli och bark till bröd.

Nog bonden tog säd utur bingen,
 men slutligt han själf hade ingen.
 Hans nåde guvernören och kronan trädde till,
 men mänskomaft är liten, när Gud ej hjälpa will.

Och misßwäxt och krig och utredning
 och kronoskjuts, wargering, beklädning.
 Och stutan före fillen står se'n många år och wilar,
 halbrutten och bordbräckt och tål ej Nordsjöns ilar.

De nöjde sig med läwsa på hawring,
 och mången war ej husbond' på en katwring.
 De åto torst och kolja som måsen, salt fill,
 men det war swårt att swälja, när bröd ej fans därtill.

De kommo till staden så gråa,
 så traßiga, till modet så småa.
 De bjödös hamp att spinna, men de wille ej därpå,
 de woro så förkomna, förpinade och grå.

Men kommer du till Mollfund och Stranna
 Ön, Holmen eller Grundfund, så stanna,
 och låt en åldring tälja dig nöden, du skall märka,
 hur fring hans mun det rycker, hur tåren börjar värka.

Ljus öfver landet.

Den 23 maj 1852 i Morlanda kyrka wid C. A. Heumans installation.

Nu herden ifrån Dale tjäll skall wigas,
 och Anders Bruhn i biskopskrud är där.
 Vad allt här vittnas, manas må förtigas,
 allt wad till Gud det suckas, bedes, tackas här.
 Som Dawid, Jonatan där Ekman, Lindblom wandra,
 en man för sig hys Simson bland de andra.
 Och hög och solbeglänt och härlig dagen är.

Sift tager milde biskopen till ordet:
 „Så mången lärdom, maning nu J fån.
 Förwären det, som nu är edert wordet!
 Förkowren er, J, som i nåden stån!“
 Han manar barnen, ungdomen, de gamla,
 han ber dem pryda ordet, frukter samla.
 Sift lys' wälsignelsen han owanfrån.

Den gamle gick ur kwallmuppsyllda kyrkan
 bland gröna kullarna i dödens gård.
 Där sorgen grät och suckade sin dyrkan,
 en bönemässa inför kors och wård.
 Så mörk, så lutande stod man och kwinna,
 där war wid första blick ej mycket mod att finna,
 en tawla wemodstung och dystert hård.

Han såg sig fring, hans wefa hjärta rördes.
 Där satt en änka ifrån Skäftö strand.
 Dit, där hon luto satt, hans steg nu satta fördes,
 han räckte gråterstän sin warma hand.

„Du ensam är,“ han sad', „du gömt din maka?
 Wem ger dig brödet, wad står dig tillbaka?“
 Då såg hon upp och kinden flög i brand.

„Herr biskop,“ sad' hon, „tung min lott är worden,
 och wad en änka är och har, wet jag.
 Mitt yngsta war ej fött, när han blev lagd i jorden,
 med ännu fem jag gick mot nödens dag.
 Dock det war ej min största nöd och saknad:
 jag kände icke Gud, min själ war än ej wafnad,
 men tom och kall och hård av ödets slag.

Jag gick till Herrans hus; det stod så öde.
 Jag lydde till, men rösten war så tom.
 Där war så kallt och dött, mer mörkt än bland de döde,
 och kyrkan war en grav och ej en helgedom.
 Men Lindblom kom: och det blev ljus i tempel,
 ljus öwer liv och död utav hans tal, exempel.
 Jag tackar Gud war dag för dagen, då han kom.

Det öwerallt blev buller om den wägen,
 och det blev trångt i bänk i Herrans hus.
 I alla byar och å alla lägen
 i kwäll'n man öwer glömda biblar tände ljus.
 Och båt wid båt från värna till templen sökte,
 och skarorna på Skafvö kyrkowäg sig ökte,
 och tempelsången ljöd som hawets brus.

En dag kom hoppet och uti mitt hjärta,
 och Gud wart min, och jag, jag arma, hans.
 Min börda lättad blev, och läft min smärta,
 det wart som nöd och sorg och tår ej fans.
 Jag är ej ensam mer, fast jag är änka,
 jag slipper förja, fast jag brydd får tänka.
 Fast döden mycket tog, dock mer för hjärtat wans.“

I bispens tunna läppar hårt det ryckte,
 och warmt han mötte gummans hand och blick.
 Där strag bredwid en nygjord grav man lyckte.

Där stod en skara ungsfolk. Dit han gick.
 „Wad," sade han, „är det er far I gömnen?
 De faderlösas Far, ej Honom glömmen!
 Den är ej faderlös, som sådan fader fick.“

„Nej, wördig fader," swarte rörd den gamla,
 där mitt bland barnen lugn hon stod och still.
 „Gud war oß god, han lät oß boskap samla,
 han gav oß åkrar, kära barn därtill.
 Dock, tomt war allt, wi blewo aldrig mätta,
 ej själen kunde hugnas, läkas rätt av detta.
 Men Han war god, Han ingens ofärd will.

Han tog wårt hemman, bort wår gård wart bjuden,
 ty hälsan wex från slitarns armar bort.
 Då kom han, herden, som idag bar skruden,
 han kom med bättre läkdom, hälsa innan fort,
 han talte rikedom i wårt bekymmer,
 han talte ljus, när lyckans solsten skymmer.
 Den hälsa, rikedom, detta ljus det nu är wårt.

Han talte hopp och i wår faders hjärta,
 när sist han lades på sin dödsäng ner.
 Wist barnens sorg är stor, stor ankans smärta,
 men utan ljus och fröjd och hopp wi bo ej mer.
 Nu skola blott wi skynda efter pappa,
 på samma dörr som han wi skola alla klappa.
 Wälsignad han, som kom och lärt oß klappa där!“

Det spreds en glans i bispens blick. — Han mötte
 i Dale tjäll om måndag kyrkans män.
 Han granskade, hur de sin syßla skötte,
 Där stod i wrån en man från Ön, en lärarns wän.
 „Hur är med er därute," herden sade.
 „I länge ingen präst och intet tempel hade,
 I nämndens hedningar. Är så det än?“

„Wi woro," swartes. „Det jag må medgiwa,
 och hednist wäsen fins nog än bland oß.
 En smula bättre är det, skall det bliwa.“

Där förr war natt och mörkt, där lys' nu himlens blom.
 För nye läraren Gud ware prisad!
 En nåd så rik, så stor är oß bewisad.
 De blinda se, de fångna slippa loß.

En pelare han står i Herrans gårdar,
 en stjärna, en trumpet med klarligt ljud,
 en vän, en far, som barnen huldrift wårdar,
 en Abraham, en Mose inför Gud,
 en ande stark, en hammare som krossar,
 men ock en sakt hand, som bördan warligt lossar,
 en rik skattkammare, en präst uti sin skrud."

På mannen herden nu en skarpblick stidar:
 „Ditt tal är högt och warmt av kärleks brand.“
 Han såg ett ärligt anlet, öppna blickar,
 på mannens axel lad' han wänlig hand.
 Så gick han ut, där stod en tempeltjänar',
 utav den syfla, som ej glans och guld förlänar.
 „Hur är din tjänst,“ han sad', „den är wäl tung ibland?„

„O, nej,“ blev swaret „Lätt det är om wåren.
 Förr war det höst. — Min flocka sprucken war.
 När nu jag ringer, flockas talrikt fåren,
 ty flockan samma klang som herden har.
 Min kyrkas taf är lågt, mitt tempel ringa,
 men när han talar, Ekman, högt sig hjärtan swinga,
 som förr i unge pastorns, Strömmens dar.

Hans enkla tal, hans klara blick predifor,
 hans stilla färd, hans milda ödmjukhet,
 hans warma hand, hans hjälp mot arma lifar.
 Han alltid trösta, alltid råda wet.“
 Då glänste fram en tår i herdens öga.
 „Hell Morland,“ sad' han, „tider stora, höga
 du fått av Herran Guds barmhärtighet!“

Amiral Olof Knape Strömstierna.

Född 1664 på Kåringö; död 1730 på Wese i Bro.

Du har väl broder, sagan hört om fattig fiskarjon,
som wärjde Bohus' strand en gång wid nickhafars dån?
Den sagan täljer ej om börd, ej stora segrars glans:
han upprät stod, fast han ej wann, den äran, den war hans.

Från klippan, där hans wagga stod, han märkte wågens lek,
han hörde sunnanwindens sång och kände wästans smek.
Och med den luft hans lunga fög hans unga själ drack mod,
och wikinglyhne grodde opp uti hans barm och blod.

Han war ett barn, när först han hän utöwer Nordsjön drog.
Atlantens wåg och Jndiens hav han plöjt med skutans bog.
Där wiking för med swärd högg wäg, på Frankens, Albions jord,
han kom med Dalsland plank och skog och Wikens fäll ombord.

Då kom ett bud till Wikens män: „Träd in i kronans led,
war tapper gast will kungen ha, wem will i leken med?“
Där Olof stod bland Drufts män, främst ibland dem han stod:
„Skam den,“ han sad', „som för sitt land ej bjuder liv och blod.“

Hans ord det klang så mannafriskt, en seger däri låg,
och guvernör'n fann talet gott, på Knape stolt han såg.
„Will du för kungen ge ditt blod, i dag, på stunden re'n
jag nämner dig till kungens man; du blir en dag kapten.“

„På dina skär, bland dina bärg där går mång duftig gast,
gad, kalla warje wiking hit till kronans tjänst med hast.
De ha ej swenskins lyhne än, fast juten somnat in,
gad, gif dem, Olof, du en bit utav ditt swenska sinn.“

Och Olof for från skär till skär och talte goda ord:
„På er har kungen satt sin lit och älskad fosterjord.
Er, er, om juten nalkas oß, först er han möta skall.
Er seger landets seger är, er flytt är landets fall.“

Wad Olof sade, det föll djupt, det bet i hjärtat hårt.
 „Din kung är wår, din owån wår, ditt fosterland är wårt.“
 Femhundra rasfa hawets män hos Olof skrewos in.
 „En seger,“ amiralen sad', „din seger, Olof, din.“

Det folk, som först i bäwan flytt till skogar, bärg och skär,
 när länzman kom med kungens brev och ropte: **I gewär!**
 det folket kröp ur gömslet nu, det fick ett annat mod,
 och deras armar fingo kraft och deras kind fick blod.

Här blir mig tiden allt för knapp att tälja all hans bragd,
 hur tid till tid av swett och sorg, av kamp och strid blev lagd,
 hur hans galerer höllo wakt för Sweas wästra port:
 om ej det werk har segerns glans, det glömmes dock ej fort.

Om Olof ej med sina män, sin slup och sin galer
 i sunden summit kring med id, en annan summit där.
 Om han ej plöjt den swarta wåg så djärb med sin fregatt,
 de strypt wår moder Sweas mun, de täppt till Rattegat.

Så mången slup av rödan färg kring skären sakta smög,
 när nattens skuggor gömde dem, men Olof bättre flög.
 Knappt jutens hake högg i håll, knappt thyget stod på strand,
 då Olof kom och bjöd reträtt, till böljans djup ibland.

Hans slupar wiste färd och wäg, där ingen kosa war,
 hans nickehakar träffte mål, blott wästerut det bar,
 hans gosfar räddes icke swält och icke törstens brand,
 när wind war god och seger sjöng för moder Sweas land.

Så månet skepp med kontraband till härens strand smög bort,
 men Olof kom och synte påß; se'n blev proceßen fort.
 Gick han på måndag wästnart på lur att se sig om,
 om lördag då med någon pris i släp han återkom.

När ryssen köpt sig örlogsskepp från London uti smyg,
 och engelsman och hollandsman dem för mot summa dryg,
 då hette det: Giv, Olof du, den wån hans snålhets lön,
 till fiskars rov dem skonslöft giv förutan prut och bön.

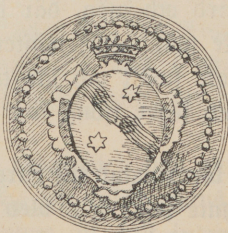
När hären, arm, förblödd, med Karl i Norge stred sin strid,
han kom med bröd, med krut, med järn, han gav sig ingen frid.
Han byggde skepp, han ropte folk, han halp, han röt, han bad.
Hvem täljer väl hans suckars tal, hans tunga mödors rad?

Om Sjöblad, Lewenhaupt och Schruuf, med Gatenhjelm också
din stridsfärd, Olof, sjönge nu, det blev ett drapa då.
Och Tordenstiöld, den hjälte god, ej nekte dig sitt lov,
fast han dig slog, när generaln, som skulle hjälpt dig, sov.

Den tjugusjunde juni war din stora motgångs dag,*
men ingen nesa fläcker den, det war så Guds behag.
En annan kanste annat gjort än du wid Dyne gjort.
Men ingen hade bättre stritt och wisat mod mer stort.

Och därför blev du kungen kär och därför amiral,
och därför fick du sköldbrev och skrevs bland hjältars tal,
och därför blänker på din sköld en stjärna ännu klar
utöwer strömmen, som en gång din djärwa skuta bar.

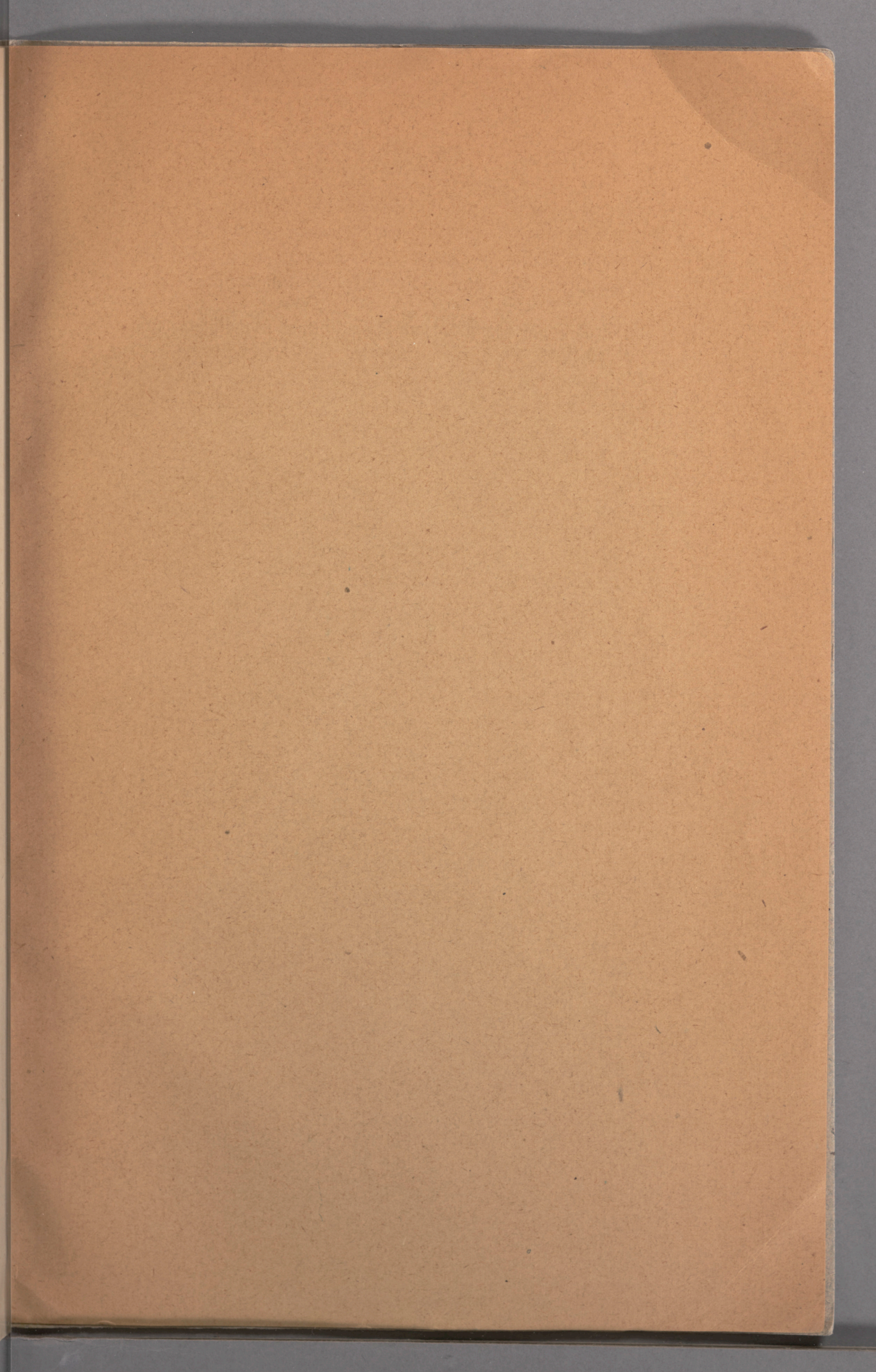
Och därför är din mandoms bild ej glömd bland Wikens skär,
och därför strålar än ditt namn på tempelväggen här,
och därför lewer sagan än i Bro, där du fick dö,
och Knapar wäga än på ön, din barndoms Karingö.

Olof Strömstiernas sigill med hans skölds hjärtvapen.

*) År 1716

Författarens förlag, adress Karingö, pris 40 öre, i parti 25 öre.

Pris 40 öre.

GÖTEBORG
JOH. LUNDÉNS TRYCKERI,
1911.

